

Statsrådets forhandlinger 1863-1864. IX. bind. Udg. af Rigsarkivet ved Harald Jørgensen. (1970). 468 s. – *Statsrådets forhandlinger 1864-1866*. X. bind. Udg. af Rigsarkivet ved Harald Jørgensen. (1972). 516 s.

Urværket blandt de danske kildepublikationer, udgaven af statsrådets forhandlinger, tikker videre med forbløffende præcision. Hvert andet år foreligger et bind.

Den planlagte udgave skulle oprindeligt have været afsluttet med tronskiftet i november 1863, men det bind IX, der udsendtes i 1970, gik videre end til dette tidspunkt. Det skyldes en beslutning om at fortsætte udgaven frem til dannelsen af Estrups ministerium i juni 1875. Den samlede udgave vil derved komme op på i alt 12 bind.

Med de indtil nu udsendte 10 bind dækkes perioden til og med 28. juli 1866, da den gennemsete forfatning blev underskrevet. De sidst udsendte bind dækker således de store begivenheder omkring krigen i 1864 og kampen om 1866-grundloven.

Det skal bemærkes, at man har truffet den rigtige beslutning fortsat at aftrykke protokollerne in extenso, selv om man derved kommer til at gentage de dele, Aage Friis har gengivet i sin udgave af »Statsrådets Forhandlinger om Danmarks Udenrigspolitik 1863-1879« (1936).

H. P. Clausen

Bjørnstjerne Bjørnsons brevveksling med danske 1854-1874. Udgivet ved Øjvind Anker, Francis Bull og Torben Nielsen. II. 1864-1869. (Gyldendal, 1972). 377 s.

Allerede under omtalen af udgavens 1. bind (Historie IX, 337 f.) nævntes det, at denne udgivelse ikke havde en så almen interesse som udgaven fra 1953 med brevene for tiden 1875-1910. Dette indtryk fæstnes yderligere gennem det nu foreliggende bind 2, der næsten udelukkende handler om Bjørnsons forfatterskab, men dog også rummer kommentarer om andre af tidens forfatterskaber. Lejlighedsvis strejfes politiske forhold; men det er ikke meget, der skrives derom. I den store brevveksling med Rudolph Schmidt er starten af tidskriftet »For Idé og Virkelighed« et væsentligt emne.

Vagn Dybdahl

Thomas Dinesen: *Boganis*. Min fader, hans slægt, hans liv og hans tid. (Gyldendal, 1972). 136 s.

Wilhelm Dinesen (1845-95) var fra 1892 til sin død medlem af Folketinget som løsgænger; han havde i provisorietiden og de nærmest foregående år med jævnlige mellemrum deltaget i forsvarsdebatten som modstander af Københavns fæstning. Det er dog ikke som politiker, han huskes, men derimod som forfatter (navnlig Boganis Jagtbreve, Fra 8. Brigade og Paris under Communen). Hans søn (forfatteren til bl. a. No Mans Land) har her skrevet en lille biografi, der foruden de velkendte oplysninger også – på grundlag af dagbøger og breve – bringer nyt til belysning af Wilhelm Dinesens personlighed. Det er ikke nogen fyldig levnedsskildring, men den giver træk fra Dinesens krigsliv: 1864, den fransk-tyske krig, og den russisk-tyrkiske krig 1877-78 og dertil en periode som nybygger i USA. Det viser altsammen, hvordan